

VADEMECUM*) za uporabnike storitev pravnega prevajanja

Uvod:

- direktiva EU 2010/64 (omenja prevajanje, temeljne dokumente in ENPP)
- projekt QUALETRA
- standardi prevodnih storitev
- namenjen je sodnikom, tožilcem, pravnikom, policistom, sodnemu osebju, prevajalskim agencijam itd.

Opredelitev pojma: Pravni prevajalci so prevajalci pravnih besedil (imenovani tudi sodni tolmači/zapriseženi tolmači), na primer osebnih dokumentov, temeljnih (sodnih) listin, dokaznega gradiva ter drugih besedil, ki so ključnega pomena za preiskovalne in sodne postopke.

- 1) Pravni prevajalci morajo običajno prevajati ne le v materni jezik, temveč tudi v tuj(e) jezik(e). Zato je treba posebno pozornost posvečati njihovim prevajalskim kvalifikacijam.
- 2) Nekaterne države članice EU zahtevajo, da prevajalci pridobijo licenco oziroma so vpisani v razvid, preden jim zaupajo pravne prevode. Njihovo poznavanje jezikov in prava preverijo na preizkusih znanja, da bi ugotovili, ali so ustrezno kvalificirani.
- 3) V kolikor je to smotrno in izvedljivo, je dobro uporabljati načelo "več oči več vidi," t. j. da prevode pravnih prevajalcev preveri še drug kvalificiran prevajalec. Uporabnikom storitev pravnega prevajanja se ob tem ni treba bati, da bi bilo kršeno načelo zaupnosti, saj morajo vsi pravni prevajalci upoštevati stroga pravila etičnega kodeksa.
- 4) Pravnim prevajalcem mora biti v vsakem posameznem primeru omogočen dostop do ključnega gradiva, da bodo lahko spoznali vsebino in terminologijo, ki se uporablja v določenem kontekstu. (Predvsem prevajalske agencije pravnim prevajalcem ne bi smele preprečevati dostopa do ključnega gradiva.)
- 5) Če je le mogoče, naj bodo dokumenti posredovani v formatu, ki ga prevajalec lahko oblikuje (MS Word ali podoben program), kar znatno olajša prevodni proces in pripomore k boljši kakovosti (prevodni spomin in podobna orodja).
- 6) Ko uporabniki pravnih prevodnih storitev oddajajo naročila za prevode, morajo določiti razumne roke za oddajo, kar bo pravnim prevajalcem omogočilo, da bodo opravili vse potrebne raziskave in v razumnem delovnem času zagotovili visoko kakovostne prevode.

7) Pravne prevajalce zavezuje etični kodeks, ki ga sprejmejo ob imenovanju ali na podlagi članstva v katerem izmed profesionalnih združenj, zaradi česar morajo pri izvajanju svojega poklica upoštevati stroga etična pravila (npr. molčečnost, profesionalnost itd.).

8) Pravni prevajalci cenijo povratne informacije svojih strank. Sodelovanje med uporabniki in pravnimi prevajalci prispeva k dvigu kakovosti prevodov in vzpostavlja konstruktivno poslovno razmerje.

9) Pravni sistemi držav članic EU se med seboj močno razlikujejo. Pravni pojmi se tako nikdar povsem ne ujemajo. Pravni prevajalci se zavedajo teh razlik in morajo zato imeti proste roke, da to dejstvo upoštevajo in bralcem na mestih, kjer je to potrebno, posredujejo terminološke opombe.

10) Avtorji pravnih besedil, ki se jih bo prevajalo, se morajo zavedati dejstva, da se pravni sistemi v drugih državah razlikujejo od njihovega sistema, zaradi česar je priporočljivo, da uporabljajo jasen jezik, ki bo prevajalcem in bralcem olajšal razumevanje prevedenega besedila. (Ob tem je treba podpirati prizadevanja EU in/ali držav članic, da bi standardizirali temeljna pravna besedila.)

11) Delo pravnih prevajalcev mora biti ustrezno honorirano. Če države določijo tarife/cenike, morajo dopustiti tudi doplačila za zahtevnejša besedila, krajši rok oddaje in delo ob neobičajnem času (ponoči, ob koncu tedna ali med prazniki).

Antwerpen, 10. decembra 2014

EULITA / Liese Katschinka

**) VADEMECUM za uporabnike pravnih prevajalskih storitev je bil zasnovan v sklopu projekta QUALETRA. Udeleženci zaključne konference projekta QUALETRA v Antwerpnu dne 16. in 17. oktobra 2014 so bili povabljeni, da podajo še dodatne predloge. Te dopolnitve smo upoštevali v pričujočem dokumentu. Uporabnike vabimo, da VADEMECUM uporabljajo in posredujejo še drugim.*